

Glommen Mjøsen

Medlemsnytt

**2020 BLE ET GODT ÅR FOR
Å ØKE SKOGENS VERDI**
LES MER PÅ SIDE 4-5

**TVILSSTOKKEN KAN ØKE
SAGTØMMERANDELEN**
LES MER PÅ SIDE 6-7

La også 2021 bli et skogkulturår!

Verdiøkningen i skogen; det handler om de valg skogeierne tar i en tidlig fase i skogens omløp. Hvis du vil øke skogens verdi, må du ha et aktivt forhold til skogkultur. Det handler om hvilke planter du velger å bestille, hvilket utgangspunkt du gir dem og hvilken nødvendig pleie du setter inn på ungskogfeltet når det har gått noen år.

Vi ser at det er en økt interesse og bevissthet fra skogeiere rundt dette. Hvordan øker jeg verdien på min skog – det er det forvaltning av denne ressursen stort sett handler om – og veien dit trenger ikke være komplisert. Tiltakene er velkjente og relativt enkle; det handler om å få dem gjort på rett tidspunkt og tilpasset de stedlige forhold. Skogbruket er også tilgodesett med gunstige økonomiske ordninger, både med tilskudd og skatteregler. Dette gjør skogkulturen enda mer lønnsom.

Vi bistår gjerne med veiledning og kan hjelpe deg med å gjøre nødvendig og lønnsomme skogkulturtiltak i din skog. Glommen Mjøsen Skog har derfor utviklet EDEL for å ivareta den beste pleien av skogen. EDEL er en oppskrift på optimal skogbehandling tilpasset ulike skogtyper. Spør oss om EDEL – og vi forteller deg om hvordan du kan øke skogens verdi.

“ Skogbruket har klart det kunststykket å kombinere en rekordstor tilvekst i norske skoger kombinert med at andelen av død ved aldri har vært høyere. Det sier meg at vi gjør mye riktig.

Tall fra de siste tjue årene, viser også at skogbruket har klart det kunststykket å kombinere en rekordstor tilvekst i norske skoger kombinert med at andelen av død ved aldri har vært høyere. Det sier meg at vi gjør mye riktig; både holder produksjonen oppe og ivaretar de mange av naturens livsmiljøer som er avhengig av døde trær.

Skogkulturtallene for i fjor viser solid aktivitet, trass i usikre tider. Vi så at mange engasjerte seg i skogen og arbeidet med og i den. Vi håper at denne positive gløden kan videreføres i 2021. Det er grunnlag for å være optimistisk på vegne av framtidsskogen!

Gudmund Nordtun
adm.dir.

FOTO: MERETE HAAGENRUD

Sagtømmer etterspurt

Trelastmarkedet og dermed også sagtømmermarkedet er preget av lave lagre og høye priser. Hvor lenge dette vil bestå vet ingen, men lave trelastlagre på denne årstiden hvor trelastlageret normalt er forholdsvis høyt vitner om en solid etterspørsel. Ikke minst er USA en viktig driver i det internasjonale trelastmarkedet hvor vi i det siste halvår har vært vitne til en trelastpris som overgår kronåret 2018 med solid margin. Skremselet framover er covid-19 - effekten på verdensøkonomien som ingen har et svar på nå.

Det store prisspennt mellom sagtømmer og massevirke som i mange geografier ligger rundt kr 300 pr kubikkmeter gjør det viktig å få mest mulig volum sortert i sagtømmerhaugen. Våre egne analyser for «gjennomsnittsskogen» viser optimal økonomi for skogeier ved en utleggsandel på 5-7 prosent. For sagbrukene er det også viktig å få høyest mulig sagtømmervolum ut fra skog da massevirkeavsetningen kan bli begrensende for avvirkingen.

Statistikken for omsatt tømmervolum i 2020 på Landbruksdirektoratet nettside er publisert. Den viser at Glommen Mjøsen Skog, inklusiv det heleide datterselskapet Glommen Skog AS, har økt sin markedsandel i Norge fra 2019 til 2020 med 1,7 prosentpoeng - fra 29,7 prosent i 2019 til 31,4 prosent i 2020. Dette innebærer en betydelig økning i markedsandeler i vår operative geografi på Østlandet.

AV MARKEDSSJEF HÅKON BAKKEN

Viken Skog bruker forkjøpsretten i Moelven

Rett før jul solgte Glommen Mjøsen Skog 12 prosent av aksjene i Moelven Industrier ASA til Kommunal landspensjonskasse (KLP). I henhold til aksjonærvtalen har de andre aksjonærene i Moelven forkjøpsrett på aksjene. Dette har Viken Skog nå sendt melding om at de benytter seg av. De overtar aksjene på samme vilkår som Glommen Mjøsen Skogs avtale med KLP. Etter salget har Glommen Mjøsen Skog en eierandel på rett i underkant av 67 prosent. Viken Skog får en eierandel på drøyt 32 prosent.

Pakk veien med snø for å unngå dype spor

Endelig kom kulda! Men flere steder la snøen seg først, og det kan gjøre at det ikke er tilstrekkelig tele i bakken. For å unngå sporskader fra lassbærere, bør skogeier pakke snøen i utkjøringstraseen og på velteplassen. Det kan gjøres med traktor, med freser/skjær/Drammensslodd, eller for eksempel med ATV. Det er viktig å pakke den bredden lassbæreren trenger, som er 4-5 meter.

Årsoppgaven på "Min Side"

Årsoppgaver for tømmer er lagt ut på "Min Side", også kalt Skogeierportal. Portalen er tilgjengelig for alle skogeiere som har solgt tømmer eller kjøpt skogtjenester gjennom Glommen Mjøsen Skog i 2020.

- På "Min Side" kan du enkelt også finne:
- Fakturaer og kreditnota
  - Kopi av reskontro alle virkesavregninger

Du logger inn ved å trykke på lenken "Min Side" øverst i høyre hjørne på hjemmesiden vår, og logge inn med Brukernavn og Passord.

Ny bruker? Da trykker du bare på "Glemt passord", fyller inn din e-postadresse og får da tilsendt et passord.

FOTO: MERETE HAAGENRUD

FOTO: SILE LUDVIGSEN

Mer gammel skog i Norge nå

Aralet med gammel skog øker, viser en ny NIBIO-rapport om miljøtilstanden i de norske skoger. Både stående volum, antall grove trær, samt volumet av død ved og arealandelen gammel skog har økt

betydelig de siste tjue årene. Dette gjelder særlig i fjellskogen og på lave boniteter. På høy bonitet er det mindre gammel skog, mens andelen biologisk viktige områder i produktiv skog viser en økning fra 17 til 20 prosent fra 2002 til 2017.

«Oppdaterer» 800 000 dekar skog

Hele 91 prosent av skogeierne i Fet, Sørum og Aurskog-Høland har bestilt nye skogbruksplaner fra Glommen Mjøsen Skog.

Plansjef Rune Glæserud i Glommen Mjøsen Skog forteller at informasjonsmøtene som ble gjennomført i fjor vinter ga en god pekepinn på den store interessen.

- Vi legger ut data fortløpende og utover nyåret vil bestandsfigurer, hogstklasser, alder og bonitet være tilgjengelig i ALLMA, forteller Glæserud.

Totalt skal 800 000 dekar fordelt på 650 skogeierdommer takseres.

Landbruks- og matminister Olaug Bollestad ble invitert av Glommen Mjøsen Skog til å plante skog på Gjøvik i mai i fjor.

2020 - da skogkulturen ble stjerna

Skogkulturledere Inger Helene Onsager og Christian Dufseth: En skogkulturleder planlegger og følger opp de ulike tiltakene som skogbrukslederen og skogeieren har blitt enige om er aktuelle. Det er markberedning, planting, avstandsregulering i ungslogen, plantefeltkontroll, grøfning, gjødsling og suppleringsplanting.

Mange skogeiere tok turen selv til skogs i annerledesåret 2020 for å plante skog. Trass i usikre tider, har det vært stor aktivitet på skogkulturfrenten i året som gikk.

TEKST: SILJE LUDVIGSEN

Seasonen begynte med stor usikkerhet, spesielt på kapasitet. I flere uker visste vi ikke om vi ville få inn nok skogsarbeidere til å få gjort jobben, sier skogkulturleder Inger Helene Onsager.

Hun har ansvar for planleggingen og administreringen av skogkulturarbeidet i gamle Østfold og deler av Akershus. Dette er et stort geografisk område med snøfattige vintre og lang skogkultursesong.

- Men så ble det jo heldigvis slik at vi klarte å gjennomføre alt det vi hadde planlagt, sier Onsager.

Investerer i motgangstider

Midt i nedstengingen av Norge i fjor vår gikk

Glommen Mjøsen Skog ut med en kronikk som handlet om å gjøre 2020 til skogkulturarrets år.

«Klimautfordringene og det grønne skiftet har begge behov for aktiv forvaltning og bruk av skogen, og det fokuset vil ikke forsvinne med coronaviruset. Vi er inne i noen megatrender som gjør at det å investere i skogen din, også i motgangstider, er både lønnsomt og fornuftig», skrev skogsjef Jan Gaute Lie og næringspolitisk sjef Gunnar A. Gundersen.

Skogeierne tok utfordringen og sørget for høy aktivitet når det gjaldt å investere i egen skog. Nærmere én million flere planter

ble plantet av skogeierne selv i fjor enn året før, viser tall fra Glommen Mjøsen Skogs områder.

- Jeg tror oppmerksomheten rundt skogkulturfrenten i fjor, gjorde at vi fikk vekket en ny interesse for dette - kan hende nådde vi ut til flere med budskapet vårt enn om det ikke var pandemi, sier Onsager.

6300 fotballbaner

Ungskogpleie er det tiltaket som har mest å si for verdien på framtidsskogen. De to siste årene er det ryddet ungskog tilsvarende nesten 6300 fotballbaner i regi av Glommen Mjøsen Skog.

SKOGKULTURRESULTATER	2020	2019
Planter solgt:	14,5 millioner	14,5 millioner
Planter plantet:	11,3 millioner	12,1 millioner
Markberedning:	43.000 dekar	37.249 dekar
Ungskogpleie:	59.000 dekar	63.400 dekar
Forhåndsryddet:	23.100 dekar	22.885 dekar
Grøfterensk:	195.399 løpemeter	93.375 løpemeter
Gjødslet:	19.600 dekar	24.400 dekar

- Det er en god følelse å se gran eller furu som har stått gjemt i tett lauvoppslag kommer fram og får utvikle seg etter ungskogpleie, sier skogkulturleder Christian Dufseth, med ansvar for store deler av den gamle Hedmarkssiden ved Mjøsa.

EDEL er bærebjelken

- Vi merker at skogeiere er blitt mer bevisst på skogkultur. De ser fordelene med for eksempel å markberede, plante foredlete planter og følge opp med plantefeltkontroller i ettertid. Plantefeltkontroller er jo også noe mange skogeiere liker å gjøre selv, sier Dufseth.

Skogkulturen fikk kanskje en ekstra dytt inn i rampelyset i 2020, men i bunn ligger systematisk arbeid gjennom en årrekke.

- Vi har jobbet i mange år med å gi skogeier mer informasjon om fordelene ved de ulike skogkulturtiltakene. EDEL-programmet som går direkte på skogskjøtsel og verdikjønn i skogen for skogeier har vært en viktig bærebjelke, sier Dufseth.

- Jeg er trygg på at skogbruksleder og entreprenør gir meg høy sagtømmerandel

Sagtømmerprisene er på stigende kurs og Ingrid Sætersmoen i Elverum er blant skogeierne som i vinter har ei drift der den såkalte tvilstokken kan bli jokeren for å øke lønnsomheten.

TEKST OG FOTO: MERETE HAAGENRUD

Jeg får en følelse av ærefrykt når jeg ser at skogen blir hogd. Jeg ser min rolle i de lange linjene, nå er det opp til meg å forvalte skogeiendommen, sier skogeier Ingrid Sætersmoen.

Det er en gråkald dag før jul i skogen som ligger i Risberget, på grensa til Våler i Innlandet. Her skal det hogges 1700 kubikkmeter tømmer. Ingrid står sammen med skogbruksleder Emil Kulusveen fra Glommen Mjøsen Skog og skogsentreprenør Knut Magnor og snakker om forventninger til økt sagtømmerandel i den pågående drifta.

Én av tre tvilstokker gir uttelling

Sagbrukene roper på mer tømmer for å dekke det hete trelastmarkedet, samtidig som det er overskudd av massevirke.

Glommen Mjøsen Skog har derfor gitt sine entreprenører kjøreordre om å legge tvilstokken i haugen for sagtømmer.

- Sagtømmeret skal være rett nok til å skjære plank og stenderverk på sagbruket. Krok – en sleng på stammen – er en av de hyppigste årsakene til at tømmeret havner

i massevirkelunna, men her er det nyanser, sier skogbruksleder Emil Kulusveen.

- En sleng på stammen betyr ikke nødvendigvis at tømmerstokken ikke kan bli til planker og bord. Dette er et eksempel på en tvilstokk som vi nå vil ha i sagtømmerlunna.

Med dagens store prisforskjell mellom sagtømmer og massevirke vil det lønne seg at en større del av tvilstokkene legges i haugen for sagtømmer i stedet for massevirke, selv om det kan føre til høyere utleggsandel.

- Våre beregninger viser at når én av tre tvilstokker blir godtatt som sagtømmer vil skogeier tjene på dette. Målet er å oppnå høyest mulig rotnetto, og med prisspenntet som er mellom sagtømmer og massevirke tilsier dette at vi skal akseptere utleggsandeler på 5-7% på et gjennomsnittlig hogstprosjekt nå, forklarer Emil.

- Trygg på at jeg får gode råd

Ingrid Sætersmoen er en travel trebarns-mor og privatpraktiserende lege som

har bosatt seg med mann og barn på familiegården på Øksna i Elverum.

Hun overtok eiendommen i 2015, og familien var aldri i tvil om at de ønsket å drive eiendommen videre. Kontakten med Glommen Mjøsen Skog ble videreført fra avtroppende til påtroppende eier.

- Det var lett å velge Glommen Mjøsen Skog, i første omgang fordi faren min har hatt et godt samarbeid med dere, sier Ingrid.

- For egen del har jeg selvsagt fokus på å utnytte priser og ressurser og så langt har jeg ikke hatt noe å utsette på dette, fortsetter Ingrid.

Hun forteller at forventninger går på den faglige kvaliteten på vurderinger og at det tilbys priser tilsvarende konkurrentene.

- Men like viktig er kontakten med skogbruksleder. Jeg setter pris på Emil og hans gode råd, og er trygg på at han ivaretar kontinuitet og kvalitet, sier Ingrid.

Emil kvitterer med å understreke hvor viktig det er å bygge gode relasjoner med skogeier og legge langsiktige planer for den enkelte skogeiendommen.

Lomper seg til sagtømmer

Vi trasker i kjølvannet av hoggeren og hopper mer eller mindre elegant over tømmerstokker med ulik fargemerking som skiller sagtømmeret fra massevirket, og vi kikker på avkappede lomper som ligger igjen.

Skogbruksleder Emil Kulusveen peker på råteflekker og andre feil for å forklare hvorfor tømmerstokken er avkortet.

- Lomping betyr kort og godt at du kapper bort en bit av stokken for å fjerne virkesfeil. Hvor mye av stokken som lompes avhenger av feilen, men målet er alltid å få flest mulig sagstokker ut av hvert eneste tre, forteller Emil.

Kapper alltid for mest mulig sagtømmer

Ingrid forteller at hun så langt som mulig følger med på pågående drifter og øvrige tiltak som gjøres i egen skog, og at hun gjerne tar en tur i skogen når hogstmaskina er i gang hvis hun har anledning.

Skogsentreprenør Knut Magnor er en av Glommen Mjøsen Skogs entreprenører i

Elverumsområdet. Han har lang fartstid og er godt forankret i systemet. I løpet av sekunder vurderer han treet før han bestemmer seg for hvordan stokken bør kappes.

- Jeg ser etter råte, krok, gankvist, fører eller andre skader, forteller Knut.

- Når jeg oppdager feil som ikke er innenfor målereglementet forsøker jeg å fjerne denne delen av stokken og kapper den slik at den allikevel havner i sagtømmerlunna, sier han.

Fordel med forhåndstryddet bestand

Drifta har vært planlagt over tid, og da Emil henvendte seg til Ingrid og rådet henne til å forhåndstrydde var hun helt med på dette.

- Forhåndstrydding er fjerning av småtrær som ikke er drivverdige, slik at du sitter igjen med en oversiktlig flate, forteller Emil.

At man ikke ser skogen for bare trær kunne ikke vært mer treffende når Knut beskriver forskjellen på et forhåndstryddet og uryddet bestand.

- Det gir bedre oversikt og jeg ser hva jeg har å jobbe med. Det blir enklere å aptere riktig, det vil si kappe stammen optimalt med tanke på sagtømmerandel, produksjonen øker som igjen er en fordel for skogeier, forteller skogsentreprenøren.

- ALLMA er min venn

Vi blir stående og betrakte hogstfeltet da spørsmålet om hvor gammel skogen egentlig er dukker opp.

- Det skal jeg fort finne ut, ALLMA er min venn og er alltid med, sier Ingrid og finner fram til ALLMA-appen med skogbruksplan på telefonen.

- Den er 93 år! Det betyr at vi må to generasjoner tilbake for å finne grunnlaget for dagens hogst - det setter langsiktigheten i skogforvaltningen i perspektiv.

Hun tenker «skogeier» når hun går rundt på egen eiendom. At hun har tatt rollen innover seg blir tydelig når hun ser på skogen rundt seg og sier:

- Snødekte trær betyr vakker jule- og vinterstemning for de fleste, men for meg betyr det frykt for toppbrekk!

Digitale andelseiermøter i vår

A forebygge og redusere smitten av koronaviruset er en felles dugnad der vi alle må bidra. Glommen Mjøsen Skog følger til enhver tid de gjeldende rådene fra norske helsemyndigheter for å forebygge smitterisiko blant våre medlemmer og ansatte. Det betyr at vi også denne våren må møtes digitalt.

Andelseiermøtene vil foregå i andre halvdel av mars. Det vil i god tid bli sendt ut informasjon om hvordan møtene skal gjennomføres. Sakspapirer sendes med åtte dagers varsel i henhold til vedtektene. Representanter fra styret og administrasjonen deltar i møtene.

- Vi ser fram til en så god dialog som det er mulig å få til via chat, sms og e-post underveis i møtet. Ytterligere en mulighet er å sende inn spørsmål til oss på forhånd. Vi håper du setter av datoen for møtet i ditt skogeierområde allerede nå, sier organisasjonssjef Per Skaare.

Andelseiermøter i skogeierområdene:

Torsdag 18. mars	kl. 19.00	Nord-Gudbrandsdalen, Ringsaker
Fredag 19. mars	kl. 19.00	Trysilvassdraget
Lørdag 20. mars	kl. 11.00	Nord-Østerdal, arrangeres ute i kombinasjon med en skogdag
Mandag 22. mars	kl. 19.00	Sør- Gudbrandsdalen, Sør-Østerdal og Eidsvoll
Tirsdag 23. mars	kl. 19.00	Gjøvik-Toten, Havass og Midt- Gudbrandsdalen
Onsdag 24. mars	kl. 19.00	Midt-Østerdal og Solør
Onsdag 24. mars	kl. 10.00	Bygdeallmenningene
Torsdag 25. mars	kl. 19.00	Vinger og Odal og Sør-Hedmarken

Ta riktige valg og bygg ressurser for framtida!

Uten et godt digitalt forvaltningsverktøy med oppdaterte data er det vanskelig å prioritere riktig. Derfor henter over 3000 skogeiere opplysninger fra ALLMA før de skal investere og hogge i egen skog.

ENDA IKKE ABONNENT?
 Kontakt kundekonsulent:
 Øystein Nerby | 950 82 464
 allma@glommen-mjosen.no
 For mer informasjon og demonstrasjon se:
allma.no

ALLMA
 FULL OVERSIKT OVER EGEN SKOG

En del av tilbudet fra: **Glommen Mjøsen Skog**